

Australian Government
Attorney-General's Department

Bolajuri biyar babote sadaron manucor hefajot aar yaanor elaj

Konsaltecon pepar

July 2024

Decoré shikár goróon

Añrá Australiár silsilát asé dé jimmádár okkoloré maní ardé maní dé kí hamicá hitrarár fuañtí meçi, doirjá aar comajor talukát solát asé. Añará hedé asé dé manucoré, hitarar roson oré, tarar murubbi agor, yáar, ardé uçi ayeddé bekkunoré sommán janái.

© Commonwealth of Australia 2024

Commonwealth Coat of Arms yáan baadé, eçe sabaiyyedé hár samná okkól ekkán Creative Commons Attribution 4.0 International Public License toróf ór butoré, jibá níki asé <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode>.

Yáanor maní ei lasen yaan bánáa eí dokumenót set gorá samanállá haçibodé.

Haçibodé laisensór corót okkól ór baboté furássáp Creative Commons website ót diyá asé <https://creativecommons.org/> ibár furássáp kanuní kud oyyedé kí CC BY 4.0 laisens asé dé <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/legalcode>.

Coat of Arms ór estmál gorá

zé corót ór butoré Coat of Arms estemál gorá jaitó faré híin furássáp asé dé kí

Department of the Prime Minister and Cabinet websait ót— <https://www.pmc.gov.au/government/commonwealth-coat-arms>.

Bútore asédé

Modót ardé hemayót.....	5
Tarminilojir baboté nut.....	5
Ekkán sabmicon zoma doon	5
<i>Onlain sarvé noto likhá zomá dóon</i>	5
<i>Onno konsaltecon senel</i>	6
Konsaltecon como/ottó	6
Súalzuab gorá/ enkuari	6
Khulasá.....	7
Bolajuri biyá	7
Bolajuri biyar babote Australiár agé bana giyedé juwáb okkol.	8
<i>Modot or sarvis</i>	8
Hoddúur dóor ardé datá	9
<i>Mozlum basittakoyár (victims-survivors) bók</i>	9
Kes Mesal	10
Mocuwarár baboté hothá tulon	11
Part 1 – Bolajuri biyá ki bujiballá yáan je gorowá ciyár gorá jimmá ardé ibá je enddillá kisimor gorowá fosád (hoijjá) yáan bujaí diballá jeen niki dúk faiyyedé hitará gorowá fosád (hoijjá) okkolór sarvis torkí óo fán.....	13
Ki Faisala Saiyyé	13
Samarí	13
Fidbehk dibár mucowará	13
Part 2 – Fonnár torkí arde húñciarí ré -baraí tulóon.....	14
Faisálá sáa jaddé kí.....	14
Samarí	14
Fidbehk dibár mucowará	15
Part 3 –Aam manucoré soolóon ardé hajham baróon	16
Faisálá sáa jaddé kí.....	16
Samarí	16
<i>Aam manucoré soolóon noto hefazot goroón ardé elaj ki asé?</i>	16
<i>Yáa eddurót ki ki hefazot asé aam manucor lá?</i>	16
<i>Bolajuri biyar babote sadaron manucor hefajot aar yaanor elaj goriballá aam manucor hefajot kiyallá zorurí?</i>	17
Fidbehk dibár mucowará	18
Aam manucorla aró o beci sooloon ardé elájor baboté rassá okkol.....	18

Aam manucor heffazot ót thabar rassá baroon ardé elaj okkol - asól fitaar okkol	20
Ris okkól kói kí addé modot saibódé heçe debál ki ki	26
Fuwaindoré Modót	26
Ahérít	27
Milayoré baná giyyedé konsultacon suwál	28
<i>Mocuwarár baboté hothá tulon</i>	28
<i>Part 1: Bolajuri biyá ki bujiballá yáan je gorowá ciyár gorá jimmá ardé ibá je enddillá kisimor gorowá fosád (hoijjá) yáan bujai díballá jeen niki dúk faiyyedé hitára gorowá fosád (hoijjá) okkolór sarvis torkí óo fán</i>	28
<i>Part 2: Fonnár torkí arde húñciarí ré baroon</i>	28
<i>Part 3: Aam manucoré sooloon ardé hajham baroon</i>	28
<i>Fidbehk díbár mucowará</i>	28
<i>Hukum ór Baboté Buniyád</i>	28
<i>Hukum or Jagáokkól (eskoup)</i>	29
<i>Dorhás jomá doyyá</i>	29
<i>Janaidoyyá (fotibadi)</i>	29
<i>Mozlum-basitákoyár (victim-survivors) ajensi</i>	29
<i>Hasarírrum hefajot ardé modot okkol kanuni toriká mojiín</i>	29
<i>Majhór hukúm (baittá como) ardé eks-parte funáni</i>	29
<i>Sarvis, Haçon ardé Khelaf</i>	29
<i>Onnó Elajokkol</i>	29
<i>Ris okkól kói kí addé Modot saibódé heçe debál ki ki</i>	30
<i>Fuwaindoré Modót</i>	30

Modót ardé hemayót

Bolajuri biyar gorá y'an ekkán boddá celénc ór mosollá aar pepar ibáa foriyoré bohot manucor tú becabecí horaáf lagitoó faré.

Tuáñrattu nizer hefazot or baboté hono sintá thakilé, onno manucor hefazotor baboté, noto honodillá emarjensi oilé, Triple Zero (000) ót daiyal goró.

Tuáñrtu nizer noto onno honokiya yé bolajurí biyar baboté hótarat asé hendillá oilé tui report gorí fariba dé [Australian Federal Police](#) noto kal goró 131 237, noto talookát goró [My Blue Sky](#) dé hitarar websait noto kal goriyoré 02 9514 8115 (Com-Cukur binna 9 Ta – biyal 5 ta, Sydney como). My Blue Sky hodé hibá Australiaár decór/kaumor sarvis jibá níki bolajurí biyar gorár noto sintat asé hitarar baboté hám goré.

Lamar diyá asé dé sarvis híino tuáñre modót ardé hemayót gorí faribó:

- [Lifeline](#) (13 11 14) – Decór/Kaumor mosibot saport ardé nizore nize mariféloon yanoré soloon sarvis, fáa zaibo dinór 24 ghonta, hafatýe 7 dín
- [1800Respect](#) (1800 737 732) – Decór/Kaumor Seksual Asolt (National Sexual Assault), Domestic and Family Violence Counselling Sarvis, fáa zaibo dinór 24 ghonta, hafatýe 7 dín
- [13YARN](#) (13 92 76) Ibá uggá Aboriginal and Torres Strait Islander mosibot saport lain, fáa zaibo dinór 24 ghonta, fáa zaibo dinór 24 ghonta, hafatýe 7 dín
- [Kids Helpline](#) (1800 55 1800) – Gurá fuwain ardé utthí juwán fuwaindórlá (boc 5 oité 25) banayyé dé decór/Kaumor mosibot saport, fáa zaibo dinór 24 ghonta, hafatýe 7 dín

Tarminilojir baboté nut

Eí konsaltecon pepar ót lofó uggá estemal gorá giyyé 'mojлум-basi aicchedé (victim-survivor)' jede níki je jibáye níki bolajurí biyár tojuruba fayyé noto bolajuri biya oiballá mosollár tojuruba fayyé hitraré bujáar. Añra yán mani dé ki jité níki bolajurí biyár tojuruba fayyé ejoyo oile ei lofjo íbá estemál no goritoo faré.

Ekkán sabmicon zoma doon

Konsaltecon pepar yáné Australiar hukumotoré bolajuri biyár mosollá yáan rukiballá dawát der gudá decor manucé miliyoré uggá juwáb dile, uga modél banáyoré, jibát níki aam manucoré golaí, noto ris ót asé, bolajuri biyár baboté.

Añará comajor bekkunór tu funiballá toyýar, háas goriyoré jitará bolajuri biyá goirjé noto ris ót ase, comajot bolajuri biyár joriyá luksán ot asé, kanuní manuc okkol, sarvis doyyá okkól, mummikká hám goroyyá okkol, comajorkominiti guf, ardé fonnár lóí talukát asédé hendillá.

Onlain sarvé noto likhá zomá dóon

Konsaltecon pepar ot sabmicon zoma diballá eçe soó, [Commonwealth Attorney-General's Department's Consultation Hub](#) ardé kilck goro eçe 'Ekkán sabmicon zoma'. Yáan tuáñre ekkán onlain sarvé goraiballá loí jaibo jeçe níki konsaltecon pepar ór lis ór suwal okkol ase. Tuáñrtu hamahá hár suwal okkolor juwáb diya no foribo. Tuáñre dawát diyá jaddé kí heí suwál okkolór juwáb diballá jián níki tuáñr nizer organisecon ór lóí talukát asé. Konsaltecon Hab ót submit jaireó alok gorí aplud gorá jaibo.

Tuáñr nizer nam estemal gorí yakí benmeo submit gora jaibo. Ejajot di thakilé, konsaltecon ór hám furaiyoré añara pablic goirjum. Ejajot no dilé añara tuáñr baboté pablic no goirjum, aar jodice heçe

kanuni mosollá thaerdé hendilla hót faileo pablic no goirjum. Sabmicon hiin ejjo ejjo oilé freedomof informecon órlá cuwaríc gorá jaitó faré, noto Parlament ór cuwaríc.

Konsaltecon proses ót *Privacy Act 1988* (Cth) mojin tuáñr nizor malumát okkoloré gufon arde ciyár gorá jaibó. Attorney-General Defarment keen goriyoré malumát okkol dolá goré, jomá rakhé arde estemál gore hiín saiballá meérbaniGORÍ ede sai faribá [Attorney-General's Department's Privacy Policy](#).

Onno konsaltecon senel

Tuñni jodice añraré fidbhek ditó soo samnsamni noto fún, noto vidio kal goriORÉ, meérbaniGORÍ talukát goró ForcedMarriage@ag.gov.au.

Tuñni jodice añraré fidbhek ditó soo tuañr zubán báadé onno zubán ót, meérbaniGORÍ talukát goró ForcedMarriage@ag.gov.au.

Tuañrtú onno dillá zorurot thakilé, meérbaniGORÍ talukát goriyoré arañre hÓO ForcedMarriage@ag.gov.au.

Konsaltecon como/ottó

Konsaltecon ibá khulibó dé 29/07/2024 ardé bon oibó dé 23/09/2024.

Súalzuab gorá/ enkuari

Tuañr fídhbék or baboté fusár goriballá talukát goró ede ForcedMarriage@ag.gov.au.

Khulasá

Austrliar hár hugumoté fuwanti hám goreddé rukiballá pjitára niki bolajuri biyá ar ris ót asé. Eí pepar ot jiin níki uçi aibó hiin Commonwealth, estet ardé teritorí hukumoté, noto hukumoté ekkáda ekcon loíto sáar hendillá noo. Konsultecon pepar yáanor juwáb ót funaí diyá jaibó dé kí Australiar kanuni rassá ki asé ardé rají oyyoré eddillá ekkán modél banaibó jiyáné níki aam manucoré bolajuri biyár babote hefázot aar elaaj ór baboté hoibó.

Australiat hár manuce nizor issá mojin basi faré dé kí, haré arde ár fuañti biyá goitó sáar. Honokiya biyá no gorító sailé hibare bolazrí biyá gorái doón hono surót ór oré maní luwá no jáibó aar ibaré Australiat uggá hosurí hisabé dorá oibó.

Australiár hukumoté éradá goirjé dé ki guça dec milí ekkán seccá gorí ám gprilé aam manucoré sóolí hefazót rakiballá ardé elaj okkol faá zaibó jeen gori niki manucoré bolajuri biyár tú aar ris ottú basá jaibó. Eddiná ekkán model tiyá gorá jár jedé niki hár hukumé miliyoré fuáti hám gorá becí zorurí, akses ardé haçai faribó, ardé heçe bolajuri biyár baboté selsnj okkol ki ki asé huwá jaibó, mesal mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkoloré bolajuriyoré Australiar baarkulé lo jaigí noo faré fán jiyáan niki fuwaindoré aar doór manúcoréo soolibó.

Barai diyaa ye kanunór moncá oyyedé ki noyya honodillá ekkán intarbencon aar ssolibár rassá jjeen gori níki Australiar hukumote agór banayyá bolajuri biyá ruki faribó, heçe ase dé:

- bolajuri biyáre rukiballá uggã modot dibár tim zibaye niki Australian Government's Support for Trafficked People Program - ein namé thakibó.
- Australian Government ibá banaité alok gori horsá okkol dibó Forced Marriage Specialist Support Program íba toyyarít 2025 ót, especal modot dobo dé fuati somajor manucoré fonná aar huciyar-baroón.
- frugram iba diyodoré bolajuri biyár baboté comajor organisecon okkoloré huwá jaibo. aar bolajuri biyá aar hibár ris ór manucoré rukha ajibó.
- My Blue Sky hodé hibá Australiaár decór/kaumor sarvis jibá níki bolajurí biyar gorár noto sintat asé hitarar baboté hám goré, jiba niki salá de Anti-Slavery Australia yé.

Australiár aam amanucor hotá okkol becí zorurót jiyán gori niki aam manucor bhutoré jitrá níki bolajurí biyá ardé hendillá ris ot ase hitararé hefazót goriballá.

Bolajuri biyá

Bolajuri biyá oó dé jetté níki ejajot no loi ardé furassáp razi no thaki baadé uddá razi óon jeçe jodicé bolajuri gorí, humkí diyoré noto vháil di biyár forái diyá ja, noto jibár bók 16 bosoror hom yáan joriyá endillá oí thaké.

Bolajuri biya y''an je hono koumór ottú oitoo faré Has goriyore juwán mayafuaíndé beci risot thaké, mogor je hono boçor, beça-beçi jendillá ouk, je hono koum, dormór honokiyaré bolajurí biyá gorá díitó faré. Bolajuri biyár mosollá ibaré Australiát dáas rokoón hisábe dorée mogor ibaaré eddillá femil ardé gorowá fosád (hoijjá) aar eddillá ikká zendár (beça-beçi) óré fosád hisabé doré. Bolajuri biyá iba're uggá mosollá hisabe dorá jaddé sintá goriballá dé ki eçe - *National Plan to End Violence Against Women and their Children (2022-2032)*.

Yián bijóon bcabeci zorurot dé ki bolajuri biyá ardé nokolí suktí goríyoré misá biyá goradé hibá ekkudillá no. gorái dee dé biyá yín kanuni hisábé hasá biyáa aar jeçe femili noto comajor manucé basi loo dé háar fuatí biyá gorá foribó, jeçe duní torofé biyát razi ó. Nokolí noto misá biyá hibá goredé hdóon golo'd noto jhút hám goriballá diní toróf miliyoré.

Bolajuri biyar babote Australiár agé bana giyedé juwáb okkol.

Bolajuri biyár baboté Australiar juwab oiyedé ki Australiár Hukumoté je honodillá surooté horafír mukabelá goribó, manuç hadá dé yáan uddá, dás gorí raká ardé dáas banaibár suroté honokiyrá estemál gorá jeen niki bolajuri-hám goroon. Bekkun milái, híin bekkunoré endillá huwá jaibó dé ki ‘noyyá jamanaár dáas rakóon’.

Noyyá jamanaár dáas raká, ardé bolajuri biyá rukibllá toriká okkol diya ase eçe [National Action Plan to Combat Modern Slavery 2020 – 2025](#) (National Action Plan). Necnál Ekcon Plen (The National Action Plan) ór bhutoré wadá hisábé asé dé ki uggá model toyyarí goroon jibyáye niki aam manucoré soolibó aar bolajuri biyár khotorát asé dé hitararé elaaç dibár háam goribo.

Bolaburi biyá dibó dé hitararé duci hisábe kanun mojiin husoorbón fáa jaibodé yáan ase dé The *Criminal Code Act 1995* (Cth) ót maje. Ibá curú oyyedé 2013 ót. Yáan bekanuní oibóde kí jodicé honokiyaré biyá goriballá bolajuri goré, ardé/noto bolajuri biyár honó partí hisábé hám goré. Jodicé tuñi bolajuri biyár joriya luksán oyyé yáan baadé, bolajuri biyá oddé hedé ekjon parti mani je manuç jané dí ibá uggá bolajuri goraddé biyá jeçe tuñi biktím noto gorái deddé manucoré sino.

The Australian Federal Police (AFP) are the é foilá saatót hám gorédé joçice hono bolajuri biyár mamalá oi thaké Australiát majé. AFP yé refer gorí faré dé ki jítára niki bolajuri biyár ris ót asé modot ollá, sohih surót thakiballá gór noto jagá,tiyáfoisár modót, kouseling mucowará, kanuní imigecón ór mucowará. kriminál investgecon soledé heçe modot no saileo uddá endillá modot okkol diyá jaibó

Modot or sarvis

Modót okkól fáa jáibo Australian Government-funded Support for Trafficked People Program (STPP) toróf ottú, jibá niki Australian Red Cross é dé. STPP ibáye becabeci modot goré dé becittú 200 din fán jitarattú níki bolajuri biyár baoté khotorár halot ot asé. Eddurót, bana AFP yé gák okkoloré STPP heçe refer gorí faré. tarforeo, 2024-ór majamaji, STPP hibá banaibodé jeen gorí niki refarel eddé rassá dehái diyá já. yaan mani mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkole STTP fáai faribó comajor komuiniti sarvis doyyá okkolortú.AFP ír fuati talookát no goriyoré. Grant pruses ibá furia gilé goi, Salvation Army yé Additional Referral Pathway hoí curú goribó jiba niki 28 Novembor 2025 tarik curu oibó. STPP faibal laikká oi naki nóo yaan tara talac gori saibo 9am ardé 5pm ór butoré fotti estet ardé teritorít, aar uggá websait aar mesej thakibó mamumát híin faiballá jiyán hám or como báadé fa zaibó.

Yaar badé Australiar Hukumote ayeddé 5 bosoror bhutoré \$12.1 million hossá goríbar niyot goirjé ekkán noyyá Forced Marriage Specialist Support Program (FMSSP) banaiballá, jibá niki aam manucor lá bolajuri biyá rukibár prugrám arde curu oibó dé 2025 Januari. FMSSP ibáye hár manucore tarrar zorurót mojin ardé jitará niki soré intarvecon or ris ot ase, noto jitará yáan or tojrubát asé, bolajuri byar zoriya sehet, aram thakoon, nizor gá, arde comajor jimmá okkol, eçe aroo ase dé kouseling aar zorurot ottót thakibár jagá. FMSSP ye hono dilla nooribode ‘no wrong door’hoi jeçe niki noto ris ot ase dé ki bolajuri biyá oibáar jeçe comajor hár manuce eí torikát ‘soft entry’heen hoi corik fariobo. FMSSP ye aroó golaibodé ki hoilé comajor fonná aar huciyarí baráibár rasá, Australiat comajor manucor fuati mili háam goribó.

FMSSP yáan banayyedé yaan cuwaríc goriballá, Australi’r hukumoté wadá goirjé dé \$2.2 milion jeen gori niki *Speak Now* prujekt hibá bará já, jibá dibó de Anti-Slavery Australia yé, bolajuri biya rukiballá, huciyarí baraiballá arde miliyoré hám goriballá.

Hoddúur dóor ardé datá

Riput ór nombór

Noyyá jamanar dáas haçaibar baboté bolajuri biyár la boli dolá goirjé dé heçe AFP yé nombor okkol dolá goirzé. Bolajurí biyá hodé ibá hamicá likaiyoré thaké ardé riport ót hoom gorí eká já noilé dorá ná há. Mozlum basí thakoyyár bec ottot juwán oi thaké ardé mummikká aai rifort gorité tará doráa. Jobor dostí ardé kotrol goré dé yáan or joriyá modót sáaté mockil oi jáa goi. Australiát, risac dehá jáa dé ki tur''a manucé riurt goré fotti fásn jonot ekjoné eí noyyá jamnár dáas haça dé yáan or baboté.

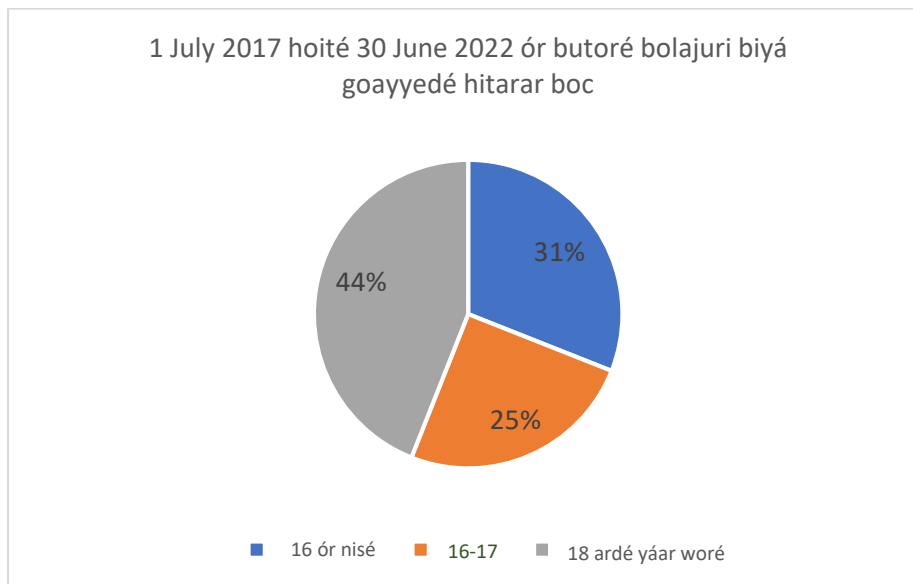
Tebol 1: Noyyá jamanar gulami rakhár ripurt fáa giyye'de AFP yé hedé butoré 2018 FY to 2023 FY (5 bosor)

	2018-19 FY	2019-20 FY	2020-21FY	2021-22 FY	2022-23 FY
Bolajuri biya	95	92	79	84	90
Kulle noyyá jamanar gulami rakhár ripurt	220	223	224	294	340

Mozlum basittakoyár (victims-survivors) bók

AFP yé hám goredé eçe becbág mozlum basittakoyár (victims-survivors) bók 18 ór hóm , tar butoré becbág 16 bosoror hom 1 July 2016 oité 30 June 2022 tarikor butoré, 56% 18 hóm bocí mozlum basittakoyár (victims-survivors) okkol ase,heçe 31% ór boc 16 ór hóm ardé 25% 16 oité 18 bosoror butoré.

Graf 1: Bolajuri biyár ripurt - Mozlum basittakoyár (victims-survivors) boc héi ottót (5-bosori hisáp)

Nut: Yíán e endillá deháddé ki hosurí oddé yíin loi, hosurír seccá aar hosurir ris okkol oór.

Kes Mesal

Lamat asé de kissa yiin é keen gorí uggá manuce bolajuri biyá ó yáan dehá jaar. Yiin hodun banayyo kissá, hakikotot oyyedé hendillár fuanti milayoré bana giyyé.

Kes Mesal

Yasmin uggá 15-bosorí Australian sitijén.

Yasmin é baardecot giye hibár dadá-dadír loí dolá oiballá jetté niki hibár bap-má Austrliat. Fisée hibá janeddé ki hibár bap-má yé hiballá ibár kasin ór fuati biyá dolá gori felayyé jibár boc hibár tú warí aro 20-bosor becí. Yasmin é hibár bap-má ré hoddé ki hibattú biyát razí náí, mogor tarár hisabé biyá yibá uwá foribó, zóor di hordé ki eçe comajor manuc noto femilír honokiyár loí biyár zorurótór baboté.

Yasmin ór egéná okkolé hibár paspurt loi larí felai hibäre arek egenár heçe aniyoré raikkhé jian niki Yasmin ór decót jian hibayé no siné. Hibár gorottú nelitó no dé, fún loi felaiyé, baná hibár bap-má hibar fuatí matí faré.

Ek dín, yasmin ór bap-má kal goríyoré hoddé ki hibayé baná Austrlia't wapes aái faribó aar eskúl ot jai foribó dé ki joçice hibá biyát razí ó jibaré niki jamai hisabé tará fosón goirjé. Yasminé bap-má ré hoyyedé ki hibáyé manuc ibaré biyá gorite razí ase mogor fún oré hotá furái gilé goi mottór, yáar baadé hibáye ha'sor uggá fuazzáre fú gorí ki ki oyyé bekkun hoyyé aar biyár baboté hibá yé je razí noo yanó bujai hoyyé. Hibár fuaizza yé buzaiyyé dé ki or fuati talukát gorí modót babote aar hibá nijé hoçe hoi uddá no faré. Hibár fuazzá yé uggá comajor organisecón fuati talukát gori modót ardé mocowara saiyyé.

Kes Mesal

Sam uggá 20-bosorí géy morotfuwá. Hité lukaiyoré hitár fasonór manucor fuati det goreddé dui bosor oyyé.

Sam ór bap-má ago'r roson mané dé endillá manuc. Sam é becábecí tár bap-már hotá vabé ardé vabé dé ki itár fasonór manuc oré tará mani no loibó.

Ekdin, sam ór sasá yé Sam oré hitár fasonór manucór fuatí deikké aar yáan bap-má ré hyyé. Ibáye Sam ór bap-maré endillá hoyyé dé ki Sam óre sooré bairrá mayafuwár fuatí biyá gorái dilé endilá najuk halóot ottú comaj aar femil'ré basá jaibó.

Yáar baadé itár bap-mayé uggá mayafuwá tuwai ne laiyyé comajót jibá niki Sam óre biyá goríte razí asé. Sam é honodín ibárloí dolá nó ó ardé bap-má ré hoitó saiyyedé ki hité biyá ibát razí nai. Sam ór sasá ye taré hoyyedé ki ité moksudí aaré femilít la cekayót aar bonnāi anér ardé Sam ór bap-már fasonór biyállá toyýarir baboté bujaiyyé. Sam é no farité eddillá bolajuriyoré kanuní biyá hibá goirjé mogor kuci no ó ardé biyá ibá soluk no sáar. Ité matí uçile Sam ór sasá ibáyé guiccá dehai Sam ór bap-má re bujaiyye dé ki Sam é ejjo oilé tár fasonoe manucor hasé jaito goi faré.

Sam é yáan doraddé kí itée eça matilé ejjo oilé itare iin ór baboté fulic mataibó aar ripurt goribó. Sam ottú endillá laigédé ki hité afíl gorilé bap-máar hasé moor hitár sasá yé Samór bapmá ré hamicá sáap diyoré uldá bujai biyá ibát rakiballá hoibóo.

Kes Mesal

Zara ár boc 17 ardé hibyé 12 klas furaibár ottót asé.

Zarár bap bcabecí doró aar kontrol goré ardé hibyé bap oré becí dorá. Zara jetté 15, he ottot Zarár bap e nizór decittá ekjnor fuatí biyá dolá gorí felayyé. Zara yé bap oré bujai hoyyé aar yáan maiggédé ki hibár hai eskul furaiballá aar fonná furaiballá soi goriballá.

Zará ye yáa hibár eskulór fonná furaibár ottot, Zarár bap Zararé nizór decot loi jaiballa bekkun entejam gorér bap ór foson goré dé hibaré biy goritó jaballá. Zara endillá fil goreddé ki hibayé bap oré hono surot ot bujai hoi noo faribo ardé hibayé biyá griballá aar jaiball'razió naí.

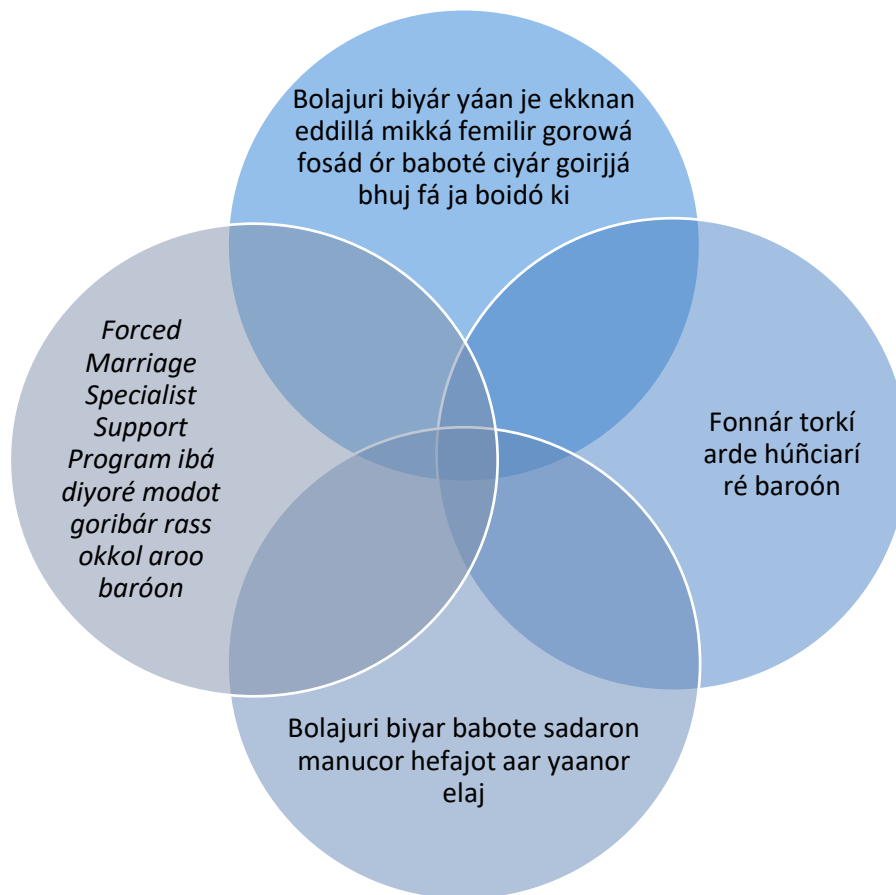
Din jotoo kinaré ayer, Zara hibár mactor oré lukayoré hiin hoyé. Zara thake dé NSW ót aar boc 17, he surót ót yáan hamahá saild prutekconoré huwá no foré, otollá hibayé eiin NSW Police oré jai riport goirjé. Yáar badé Fulicé mactor ardé femilir fuatí millé yaan ór lá, Zarár bolajuri biyá yán sayyé hon halot ot asé dé.

Mocuwarár baboté hothá tulong

konsaltecon pepar yáanót taibó dé ki uggá modël or baboté jeçe bolajuri biyár baboté Australiár ki goribó yáan sooliballá ardé bolajuri biya rukiballá aam manucor lá ardé ki ki eláj okkol asé. Eí opcon okkol ardé aar jiin asé, Australiár hukumote tarar hothábartát raikké aar mummikkár dinot híin golaibár aar faisálát dibár eradá gorér. Eçe je tín opcon noto rassár baboté hoyyé ede asé dé kí:

1. **Bolajuri biyá ki bujiballá yáan je gorowá ciyár gorá** jimmá ardé ibá je endillá kisimor gorowá fosád (hoijjá) yáan bujai diballá jeen niki dúk faiyyedé hitará gorowá fosád (hoijjá) okkolór sarvis torkí óo fán
2. **Fonná ardé yín ór elóm-baróon jeen níki** soré baittä hót fáí faroon, rukhoon
3. **Bolajuri biyar babote sadaron manucor hefajot aar yaanor elaj**
 - a. **Ektiyár A:** Aró bec goríyoré solibár baboté komonwelt, estet ardé teritorit gorowá ardé femili fosád or bukkunoré agór feremwark ót golon
 - i. Ede tháí faribó dé ki hoile toyyarí ardé ciyar gorá kanun okkol noto soolibár rassá baroon kanunore golyore femili ardé gorowa femilir fosád ór uggá feremwark banoon.
 - b. **Ektiyár B:** noyya ekkán rukhibár rassá Komonwelth kanunor, jeçe niki estet ardé teritori hhukumotor modot fáa jaibó.

Ei hám yán taríf goribo dé Australiar Kukumoté jeen mniki itara wadá goirje dé ki ris ot ase de hitrare tara modot salaí jaibó, tra 2025 january macót Forced Marriage Specialist Support Program curú gorbó.

Konsaltecon Suwál

1. Eçe ki luwá jaibó dé hendillá kisu asé jiyán loí bolajuri biyár tórkír baboté ekkáda rassá fáa jaibó? Onno dillá rassá thalieo yaan kí sintá gorá jaibó?

Part 1 – Bolajuri biyá ki bujiballá yáan je gorowá ciyár gorá jimmá ardé ibá je enddillá kisimor gorowá fosád (hoijjá) yáan bujaí diballá jeen niki dúk faiyyedé hitará gorowá fosád (hoijjá) okkolór sarvis torkí oo fán

Ki Faisala Saiyyé

Bolajuri biyar halot asé de har Australiar manuce kanun mojin femili ardé gorowwá fosád orlá modot aar hefazot sai faribó.

Samarí

Bolajuri biyár mosollá ibá háas goriyoré odée femilir bhutoré. Tarforéo, Australiar bukkullá, bolajuri biyár mosollá yáan oré ekkadá femilir bhutoirjá gorowá fosád (hoijjá) hisabě sinai doón. Mesal, New South Wales, Victoria aar South Australia yé yaan tharé dé ki yáan eddillá femili fosád, mogor Queensland, Western Australia, Tasmania, the Northern Territory aar Australian Capital Territory ír kanunót eí mosollá ré bolajuri biyáré no dhoré.

Femili aar gorowá hoijjá fosád okkol feremwark ot asé dé soóli rakoon, ardé modot okkol jeen niki mozlúmore-basithakké dé hibár bolajuri biyártu rukhibó. Lagédehefazot ardé heçe bhutoré ase dé aam manucore basaibár hukum, kanuni modot, sehét or sewá, kouseling, tiyafoicár modot arde emejensi gorór boittá modót. Tarforeo, bolajuri biyáré maní lobár joírya hendillá modot ardé cuidá jeen diyá jáa hiín faibár rassá homijáa goi eiín maní loí lé hefazot aar modot fáa jaibó.. Bazé mottó, lagedddé modot okkol náí noto fáa no jáa jetté niki bolajuri biyár baboté modot okkol magá foré. Baze onno mottó, huciarí hóm thakilé noto no tharilé noto bolajuri biyáré eddillá femil fosád notharilé aar yinoré gorowá fosád hisab'w mani no janá thakilé.

NBolajuri biyá hodé ibaré hár kanun ot eddillá mikká femili ardé gorowá fosád hisabé dhoré, kanunottú odé odé hibaré rukibár rassá toriká hibár mai aar bolajuri biyár mani cindor gorí comajor funái doon zorurót. Yáan ejjo oilé endillá gorá jaibó dé kí bolajurí biyár mani hibá *Criminal Code* (Cth) ór fuwatí referens di, jeçe niki bolajuri biyá ki hotté ó bujai hoibó:

- a) Biyár je hono fartí (mozulum) é biyát camil oiyyedé kulavabé ardé razí no oiýoré:
 - i. zóor gori, humki ardé zhut noto misá hoiyoré; noto
 - ii. Mozlumé bujibár halot ot naidé kí biyá ibár bádé ki oitó faré aar hibár mosollá; noto
- b) Jetté niki mozlum é biyár corik oyyé hetté hibár boc 16 ottú hóm.

Nice mocowará diyyá giyé dé eçe huwá se dé ki yan ekkdá ciyár gorá foré dé jimmá jeçe niki bolajuri biyá hibaré eddillá femil ardé gorowá fosád Australiár agagur'a huwá já ardé hibaré torkí goriballá bolajuri biyár mozlum-basitaikoyyáré jorurót mojin sarvis okkol di faróon.

Fidbehk dibár mucowará

Kanuun mojin hoitó gilé, bolajuri biyár yáan je ekknan eddillá mikká femilir gorowá fosád ór baboté ciyár goirjjá bhuj fá ja boidó ki:

- femilir gorowá fosádór heçe bolajuri biyár ki yáan bhujái hoón
- jeçe jorurót oibó, yán saaf gori hói doon dé kí bolajuri biyár ki yáan femilir gorowá fosádór heçe diyyá asé
 - Mesál, bolajuri biyáré femili ardé gorowá fosád or mesál hibaré kanuní hisabé doróon.

- Fonná ardé huciyarí baráibár hám okkol goróon ardé jé sisors okkol asé híin hár ham goroyyá okkolor fuwatí ekkudillá goriyoré bolajuri biyár mosollá rukiballá mani loon jeen gorí niki honokiyáttú bolajuríyoré biyá gorá no foré.
- hámaha femilir gorowá fosádór maní ki yáan funaibaccot bolajuri biyár hotháo golon, bolajuri biya gorai doon, hçe ase dé ki humkí doon, doór dehón, jnaioré honokiyáre bolajurí biyár fáñd ót felón.

Cecór Suwál

2. Bolajuri biyár mosollá ibá ki femili ardé gorowá fosád (hoijjá) híin ór part hisábé huwá jaibó? Kiyallá?
3. Hondillá kanuni, polisi bodolaile noto ki barái gorilé háas goriyoré bolajuri biyá yaanoré ekkadá femili ardé gorowá fosád (hoijjá) híin ór part hisábé huwá jaibó?
4. Hondillá gori barai noto barti gaid lagibo dé femiliré modot goriballá jeen gorí niki femili ardé gorowá fosád (hoijjá) oré bolajuri biyá ki jinic bujá jaibó?

Part 2 – Fonnár torkí arde húñciarí ré -barái tulóon

Faisálá sáa jaddé kí

Bolajuri biyáré hóot foon aar huciyarí baroon comajot ardé orhganosecónót, Jeen goriyoré niki bolajuri biyár mosollá okkol ruballá comajor manucoré hefozot rakiballá aroo behtór aar jóor goriyoré ekkán sohíh borabór juwáb diyá já jiyán or joriyá manucor l’ab oibó.

Samarí

Hár hám goroyyá okkolor fidbhék híin funá zorurí jeen gorí niki bilajurí biyré rukha aar hefázot gorá já aar elaj hisabé estemal gorá jaibo heçe aróo thakibó dé comajor majé bolajuri biyár baboté fonná baroon aar huciyari baróon, fuatí modot or sarvis doyyár ten ning okkoloré baróon. Fonná ardé húñciarí baráile je manuce modot magér hitrár nombór barí aibó, aar híin ekkán arekkánor fuati-solile boraboirjá modot ór sarvis okkol faibó.

Hukumoté bekkun or tuarí balá toriká hibá nelaibár seccá gorér jeen gori niki bekkuné miliyoré kanunor butor’rakiyoré y’anoré ruká jaibó. Eí hám yán gorar joriyá konsaltecon pepar ót ki golibó híin saibó, aar heçe fonná aar huciyári baribár rassá kíkí asé dehá jaibó jeen gorí niki femilir ardé gorowá hoijjá fosád homaiballá hás gorí sarvis okkol, onno mukamuikká ham goredé hitrár ardé kanun ot asór felai faribó. Je hono noyyá fonná aar húñciarí baráibar hajham somajor manucor lá borboirjá haçe hendillá uwá foribó arde somajór jitára mojloom oyy;’e híin loi milai oré.

Australian Government-hossat FMSSP ibá 2025 ot curu oibó aar ará acá goriddé ki hibáye’fonná ar huciyarí barabár rassát comajoré aróo gom gorí bujaibó. Basá kissú sarvis doinná okkolé eçe comajot onno manucor fuati mili hám goribó, aar lagé dé hendillá fonná foraibó aar huciyarí-baráibó bolajuri biyár baboté jiyán niki tarár rosón ot haçe jeen gori niki tarar hasolot or woré ekkán asór felai faré femilr butoré mohobbot baraballá. FMSSP yé yáan talác gori saibó dé kí 18 maçor oparecon, mowká dibó kí aroo fonná dí torkí goriballá, aar huciyarí baróon or rasá jeen goriyore niki agottú goriyoré bolajuri biyá aar híin ruki diyyá já.

Fidbehk dibár mucowará

Hukumoté aejjo oile amat diyyá se de toriká okkol salai sai faré. FMSSP banai ardé agóor khajkám oré barái bolajuri biyár mosollá yáan rukiballá bolajuri biyár baboté fonná aar huciyarí baróon.

Asóli hámór bhutoré thakibó dé kí:

- Saí saí huciyar-baróon, eçe asé dé ki bolajuri biyár baboté honodillá sain dekilé juwáb di faróon, jiyán niki roson butoré thakiyoré, agát faile hinór juwáb okkol faibár rassá uddá.
- fonnár torkí arde húñciarí baroón, arde
- Haas goriyoré fronlainor hám goryyá okkolorlá fonná ardé húñciarí-baráibar hajham baróon, heçe asé dé femilir gorowá fosádór ham goyyá okkol uddá.

Konsaltecon Suwál

5. Fonná noto huciyarí-baroon ót kiyor woré diyán diyá jait faré ki tokká -loyyoré?
6. Hooné híinót bajá thakibó fonná ardé huciyarí barádé heçe jeen gori níki comjór bolájurí biá homí ayé?
7. Bolajuri biyár baboté huciyarí baróon aar comajor manucor bhutoré itará niki boljurí biyár joríyá mockilót asé? (Mesál mummikká hám goroyyá okkol, fulis, fuwaín sooloiyyá arde/noto comajor onno manuc jitárar fuanti talukát asé?)

Part 3 –Aam manucoré sooloon ardé hajham baroon

Faisálá sáa jaddé kí

Aám manucor lá hefazót okkol baroon jibya níki ruki faribó dé kí jitára ris ót asé noto bolajurí biyát asé.

Samari

Yár bhutoré, aam manucor la noto jará niki bolajurí biyár khotorat asé, hitráre rukibá aam amucor hefazotor kanun bandá mikká, hamáha bolajui biya ruki faré hendillá no. ardé kanun jagá jagá forokh asé. Eí part ibát mocowará diyá jaddé ki hoilé hefazot diyyá foribo dé hibaré jibattú niki ris asé noto bolajurí biyát asé. Hedé butoré ase dé kí soolibár hukum dibár sintá gorón jibát níká diyyá thakibódekí hukum hibár haré diyyá jaitó faré.

Aam manucoré sooloon noto hefazot goroón ardé elaj ki asé?

Aam manucoré sooloon ardé elaj ase dé ki hasárir diyyá nkanun híin jitaré diyyé yíin hamahá manuc hibáttú manaforibó not organisecon ottu gorá foribó, naki hón surót ot no gorá foríbo. Aam manucoré sooloon noto hefazot gorá gile mozum-basitakoyyáre mummikkár oibár asé dé hendillá khotoráttú basá já ardé heçe fulicottú aar kissu gorá no foré. yáan or joriyá endillá gorá jaitoo faré jeen gori niki manuc hibaré atok gorí faré jodice zorurót ó. Aam manucor hefazot hibáye hasarit endillá ekkán hukum di faribodé ki, jitarattú lagé tará como-mojín hefazót fáfáan gorí estemál goriballá.

Yáa edddurót ki ki hefazot asé aam manucor lá?

Hár kanunót aam manucoré hefazot rakiballá feremwark asé jibá niki mozlum-basithakiyorér femili, gorowá ardé nizor fosád ot lagé. Eí feremwark hibát bhóot dillá hefazót okkol asé, aróo asé dé je manucé niki luksán gorér he manucor hatottú basaiballá noto uggá mnucon loi talukat no goriballá. Endillá hefazot yíin zirurot asé jettté niki uggá manuce'bolajuri biyá noto hendillá ris ót thaké.

Tarforeó, heçe kissu fót aar komjuri thaki jáa goi dorhás ót jiyáné niki aam manucor la baná giyyédé manucoré bolajuri biyár mosoillá ibattu basá no já. Mesál, kanunot bohut dillá hefazot dibar rassá okkol asé, kissu kissu okkol hóm jagát thurá goriyoré estemáal gorá já, ardé jiyán niki háás goriyoré familir honokiyiloi aar hasóor manuc (bou jamaí) lá bolí heçe dé.

Family Law Act 1975 (Cth) mojín, hasariyé perenting hukum hoí dí faré jibá níki fuaindór fuati bap-már mosollá bazá asé. Heçe asé dé ki hón surót ot raki faribó, gom horáp keen goĩ thakibó aar fuaré keen goriyoré falibó. Hono hono surót ot, hasariyé fuwain hón jagaát asé yáan magilé kanun mojin fuwá hón jagát asé yáanor malumat okkol funai diyá foré. Joçicé honodillá kanuní hukum báná intarneconál trbel gorí no faré fán, AFP ré ekkán dorhás gorá jaibo dé ki fuwár baboté Airport Watch List ót tulibállá. Yáanor joriyá ekkán Passenger Analysis Clearance and Evacuation System (PACE) alart banibó, jiyáné níki fuwandé Australiár baarkule gilé alart diyá oibó. Yáan goriyoré fuandoré bolajurí biyár lá loi gilé yáanoré rikhá jaibó.

Tarforeo, perenting hukum yíin bana giyydé ki fuwaindóre keen gorí soolá jaobo hiin ór baboté ardé tarár bap-ma ar jimmádár okkolorlá, aar ibáa door okkoloré honodillá hefazot no goré. Yáanor mani oyyedé ki doór okkoloré Airport Watch List ot tulá no zaibó.

Yáanor baboté mocowará hibá part 3 ibát furassáp diyyá giyyé aam manucor hefazot aar hibár komjuri ki ki asé yáan dehaiballá aar mil thake fán ardé heçe fáan goriyoré bolajuri biyáar ris okkolortú rukiballá.

Bolajuri biyar babote sadaron manucor hefajot aar yaanor elaj goriballá aam manucor hefajot kiyallá zorurí?

Kriminal jastíse bolajuri biyár mosollát hám goré ibá rukibár hám goredé ottot rukoyyá hisábé ham goré, ei hobór gáan funai dédé ki ein Australíat bordác nogoré. Bolajuri biyár ottot aró dóor aam manuc’r hefajot okkol lagé jíin niki kriminal jastíse ót haçe juwáb hisábé, jiyán ekkán fakká jontro hisabé hám goré mozlum-basitakoyyá ré soolibár lá aar como mojin ekkán rukibár juwáb diball’ .a Australiár risac goreddé hitrá lambá goriyoré hoyyedé ki manuc haça dé hitará aar noyyá jamanár dáas hisábé haça dé hitará (bolajuri biyá uddá) fulic ardé calic goroyyá, hitará yé ekkán faisálá dité dui bosor tú warí bec como ló. Aróo ase dé kí, AFP ottuó hám hoddúr gorí faribó yáanór khimjurí asé haas goriyoré sáator mikká bandá dibár babódé.

Intarneconali, United Kingdom ekkán dec jeçe niki tará aam manucorlá bana giyyedé kanun hibá haçaiyuore bolajurí biyá rukhé. 2008 conót, UK bolajuri biyá rukiballá uggá hukum banaiyé (FMPOs). hói. FMPOs ibá salu goribár joriyá hár hám goroyyá okkolor tu kissu kissú mocowará okkol fayyé, kriminál senkcon no diyoré, jeçe niki haçe heçe bolajuri biyá okkoloré rukhá giyyé. Har hám goroyyá okkolé yáan hoodé kí mozlum-basitakhoyyá femilir manucor cacci okkol sái boddác gorí no faré, otollá bolí hóm mmnauce modót sayyé.. Risac dehaddé ki UK ér manucé FMPOs oré bec gorí haçayyé, fuatí kiyás gorí hoilé fotti bosor homoót 200-250 FMPOs kobul gorá giyyedé England aar Wales ot 2014 to 2023 bhutoré.

Australiát, fonnáforeddé risac ardé aam anucor butorottu organisecon jíin asé itará mozlum-basithakeddé manucór tojrubá okkol bujáyyé ardé kanuní toriká okkol estemál goriyoré faidá okkol hoyyé, Mesál aam manucoré rukibár hukum, Mozlum-bastakoyyá bolajuri biyar halot otuu basaibllá. Jitara goré ra ricác hitára hordé ki kanuni hajham jeen lagé híin fáa no já kllá hoile sabut faibár rassá hom jeen niki jorurot ó (jiyan mumkin goré éin ór belens) joice mila já onno sabút okkol loí jedé hosurí goroyyá hisábé dhoré (miliay faré de hendillá ekkán condohór joriyá). Haam goroyyá okkolor lagatar mucowará uk ér maje, Australiár risac goreddé hitará hoito saddé ki ekkudillá toriká estemál gorá jaitoo faré kanuni toriká maniballá jibát niki tarar femilier manucoré cacci fati dekiyoré ejjo oile y’aan estemál goritó doritó faré dé dorí loi jaibó kanuné.

Agé diyá giyyé de samari hibát noyyá zamanár dáas haçon eddé bolajuri biyár baboté Australiár juwáb okkol tuillé Bohut líká jomá foirzé dé heçe kanuní surót ot ki ki gorá jaitó fa’re híin furassá p diyá asé dé ki ki ris okkol thakile bolajuri biyár mosollá ó. Tára hoyyedé ki hodóon samaná okkol háas gori fuanddór lá bolí toyyár asé, jiyán niki dóor okkolor woré haçai faré.

Jomá diyedé heçe, har haam goroyyá okkolé ukalotí goirjé dé ki hoilé aam manucor la feremwark bana gilé heçe sáa foribó dé kí hefazot goreddé mozlum-basitakoyyá jendillá boc oibo aar je jagát thakibí kellá, aar akherí inkuarí goribo dé Australiar Hukumoté sintá gorá jaibó dé ki hondillá hefajot aar hukum dibo 18 bosoror woré oilé.

Mucowará yáanot bujaibodé pepar yán Australiayé bolajuri biyár babote honodillá juwáb der né intarbencon aar rukibaár baboté como mojin manucoré bolajurí biyáar ris ottú soleen né?

Uk ét zendillá tojuruba faiyyé, hár hám goroyyá okkolor tú yá fán , aaam manucoré hefazot diyá jaibó dé ki jodicé uggá cundor noto borabor kanun diyoré hitará rukáa já, fuati rosoon mutabek fonná ardé huciyarí-baroon yiin gorilé comajor bolajuri biyár mosollá ré homá jáa. Ei pepar yáané modot sáar, heçe butoré femilí ardé gorowá fosád ór je sarvis okkol asé yíin or sistem, ardé fonnáar huciyarí-baróon or baboté. Noyyá FMSSP yé ekkudillá suroté tarár rassá okkoloré aroo doróo gorí seccá goribó jiyán asé modot goribodé jitráttú bolajurí biyáar ris rukibár baboté modót lagé.

Fidbehk dibár mucowará

Lamat je sekcon asé eçe fidbhek aar mocowará der dé main jinic okkolor woré jeen gorí niki aam manucoré hefazot diyyá já bolajuri biyár baboté, fuati Hukumotór kanunoré aróo miybút goriyoré agór femilí ardé gorowá fosád ór feremwark ót goloon. Diyá giyyedé mocowará hibát thakibó dé ki hotá hoibár rassá okkol aar arópo hotábartá okkol jeen goriyoré niki Australiár hukumoté bekkun sintát aní fare.

Aam manucorla aró o beci soloon ardé elájar baboté rassá okkol

Ausraliar hukumoté aam amnucoré aro beci soloon ardé elajor báboté ardé bolajuri biyar aboté rasso okkol sáar. Ede bhutoré duwwá rassá oilo dé ki:

- **Ektiyár A:** Aró bec goriyoré solibár baboté komonwelt, estet ardé teritorit gorowá ardé femili fosád or bukkunoré agór feremwark ót golon
 - Ede thaí faribó dé ki hoile toyyarí ardé ciyar gorá kanun okkol noto soolibár rassá baroon kanunore golyore femili ardé gorowa femilir fosád ór uggá feremwark banoon
- **Ektiyár B:** noyya ekkán rukhibár rassá Komonwelth kanunor, jeçe niki estet ardé teritori hhukumotor modot fáa jaibó.

Ektiyár A: Femili ardé gorowá fosád (hoijjá) yíán feremwark ór milaní

Ektiyár A tuár dé aam manucoré soolibár toriká okkól jían níki agór hukumoté banáyyé, estet aar teritorit femili ardé gorowá fosád feremwark ór butoré, agór hisábé baná giyyé aar yáan jaané ardé sistem mojin.

Risác goirjé dé hitará yé bolajurí biyá aar jobordostír goriyoré eddillá femili ardé gorowá fosád or talookát asé hoi fáa giyyé, heçe deha jaddé ki duc goroyyá ye horáp salsolon diyoré bolajurí biyar fuandoré aar dóor okkoloré golár. Rassá hiinót ki ki talukát asé hiin okkol túar, agór femilir ardé gorowá fosád okkol mojin uggá feremwark aar janafuná mucowará déer. Gorowá ardé femilir fosád or feremwark kanun mojin forok oitó faré, ardé hono hono kanunót, hendillá gorilé aroo behtóir oitoo faré dé kí bolajuri biyár mosollá re aam manucor soolir feremwark dorá jáar. Mesál, Tasmaniát *Family Violence Act 2004* (Tas) je manucé goirjé hibár beça noto beçi ir ardé aruggá feremwark jibá niki bolajuri biyár lá aam manucor hefazot yáan hóor.

Agor sistem ór fuáti noyyá femili aar gorowa fosád or mosollá yíán or ekkán link or modot diyá já, fuati hasari, hefazot rakonn, aar onno modot okkol. Ekkán agor sistem banaile yaaneo ris homai ani faribo noto ris at asé dé hitarar bolajuri biyá ruka jaibó aar bohut dillá hasarir butorottú jáa foribó aar hede modot aar hefazot rakiballá elajor rassá okkol thakibó.

Bolajuri biya hibár hefazot yáan femili aar gorowá fosad or ferewark ot golai, háar Australiar hukumotortú mana foribó dé ki yiin bekkun ekku feremwark or bhutoré aar sohi hefájot aar eláj tara tuwár. Ei model ibá hadáiballá hár jkanuní jagát (jede haçe), fotti jagar kanun mojin kanunoré haça foribó.

Heçe aroo fonnár rassá okkol thakibo, huciyari-baroon aar toyyari-goroon yinore haçaiballá, hede aroo asee dé fulic ofisar, mummikká hám goroyyá okkol, sarvis doyyá, hasari aar juducari, aar comaj. Bohutdillá ajensi okkole fuati háam gorile Hukumotore ardé estet tritorit levël sabi thakibó.

naná dillá kanuni jahgát tarar hotá bartá ar malumát okkol ciyár gorilé National Domestic Violence Order Scheme (NDVOS) oré modot gorá oibó, jibá niki Domestic Violence Orders jiba'Australiar estet ardé teritorit asanor saaté mani loibó aar Austrliát agagurá haçai faribó.

Ciyar gorá niyóm okkol

Foilá saatot, Ektiyár A haçaille ede thaí faribó dé ki hoile toyyarí ardé ciyar gorá kanun okkol noto soolibár rassá baroon kanunore golyore femili ardé gorowa familir fosád ór uggá feremwark banoon.

Ei niyom ibá niki kanunor fottí jagát keen goriyoré uggá aam amnucoré hefazot diyyá jaibó ein ór baboté aar elajor baboté funá. Tará ekkán rassáo dehai faré dé ki keen goriyoré Part 1 aar 2 yáan pepar ot tulibó.

Corot eiín ót razí oilé, hukumoté wadá goreddé hendilá mosollá okkolót nozor dibó, jetté níki hono onno rassá ase né saar, hukumote keen gorí haçaibó aar eláj okkol or baboté hoibó. Kanun yáné agor rassá okkol saibo, mesaál femilir ardé gorowá fosád ór feremwark, noto onno toriká jeen gori niki asóli mosolláar hothá okkol thaké.

Ektiyár B: Hukumotór (Commonwealth) Alok Uggá Kanun

Ektiyár B bolajuri biyár aboté uggá alok kanun ór cuwaric goré. Ibyé ektiyár A doil goriyoré ekkudillá uggá hefazotor rassár baboté hoór.

Alok uggá kanuné Hukumotoré noyyá goriyoré dec tiyallá kanun bekkunorllá haçe fán gori banaibár mowká dibó. Ei kanuné hsarire jitará niki hefazot saar aar jorurot tararé yíáan mojin kanun haçai bolajuri biyá okkol riuki faribó.

Ektiyar A mojin, ektiyár B diyoré jede jorurót asé heçe hár parti mili agágurá kamoon ot como moin, borabor goriyoré kanun haçai faribó. Mesal, Hukumote saile estet ardé teritorit hukum okkol jari gorbár talukát goriyoré ekkudillá kanunslai faribó. Talukát aar malumát okkol rod bodol gorá jaibo ciyar gorá malumát okkol kanun mojin jiyán niki zorurót yíánoré sohi gorí haçon, eçe asé dé ki NDVOS. Ekkudillá goriyoré, Ektiyár B yé estet ardé teritorir fulic ardé soledde kanun okkol estemal gori faribó.

Jetté níki decor agagurá ekkudiullá kanun solibó, he ottot aam decot ekkudillá gorár hotá uçer, modé ibáttú ekkudillá sistem lagibo rukhiballá ardé modot di fariballá. Referal ibá borabpr dile, Heçe aroo fonnár rassá okkol thakibo, huciyari-baroon aar toyyari-goroon yinore haçaiballá, hede aroo asee dé fulic ofisar, mummikká hám goroyyá okkol, sarvis doyyá, hasari aar juducari, aar comaj.

Konsaltecon Suwál

8. Tui ki endillá tharóo de ki agor je kanuni toriká aicchíl hiin thik náí arde hiiné Australiár bolajuri biyá soolibár lá aar thik nai? Hendilla oile, hiín ki ki haloot okkól?
9. Ei pepar ibát duiyyán rassá ki asé aam manucor kanuní mojin yáan ór baboté sollá goré? Ektiyár A (Agóor kanun hibaré doró goróon, háas goriyoré niyóm okkol ciyar goróon) ardé Ektiyár B (Noyya uggá Komonwelt kanun banoon) Lamar diyyá duwá rassár majé honnán estemál goríle beci gorí kamiyáb owá jaibó? Hedé ki ki dóor ris yáaki khotorá oitó faré? Ki ki aaroo rassá hisáp ót dorá foribó?
10. Ektiyár A mojin, eçe hodúun aam manucor kanun ór feremwark asé jeen níki femili edde gorowá fosád (hoijjá) ár bodoíllá jeen níki aroo doroo goriyoré estmal gorá jáa bolajuri biyá rukiballá?

Aam manucor heffazot ót thabar rassá baroon ardé elaj okkol - asól fitaar okkol

Hukum ór Baboté Buniyád

‘Hukum ór baboté buniyád’ yáan or zoriyá hasáriyé saile ekkán kanunor bhutoré thakí uzhá dehái ardé kobul gorái faribó dé.

Mesál, estet ardé teritorit aam amucore hefazotór feremwark ót háas goriyoré ráhaiyore kjhotóra goré dé yaanor acá, dile uddá uggá manuce hukumotór torof ortuekkán acá gorí faré.

Bolajuri biár babote hácai ballá hasríré razi gorá foribó dé kí hodé hukum okkol -oitfarazadé buniyád okkol ase, okkol jiyán mumkin goré eín ór belens oré, je uggá manucor ottú endillá lager dé kí hibaré ezzo oiló boljuri biyá gorái dibó. yáan endillá oitó faré dé:

- Humki noto khotoró honokiyaré (noile arekjonoré, mesál bai-boinoré)
- Yáan goriyoré fuandoré bolajurí biyár lá loi gilé yíánoré rakhá jaibó, noto
- dúc goriyyá (juwáb doinná) yé ekkán hám bolajuri gorér noto bolajuri biyár seccá gorér.

Buniyád zíin baná giyyé estet ardé teritorít feremwark ot hiin ekkudillá thakibo, heçe hakikot ór ardé oitó faaré hendillá fosád uddá, khotorá noto endillá acá goré

Konsaltecon Suwál

11. Hóndillá sabut notoonno kisú gorá forbó, ris noto khotorá noto luksán jeen niki bolajuri biyár fuanti talookat asé jiyán nót niki aam manucoré hefazotór hukum díi bolajuri biyá rukáa jáa?

Hukum or Jagáokkól (eskoup)

Hukum ór mojaál yáan ot liká thakibó dé ki ki ordér thakibó jiyán niki hukum ki diyá jaibó hiin tuar bolajuri biyár baboté jiyót óor, modot goreddé ugga manucoré bolajurí biyáttú nelaiballá, noto hono khotorattu ekjonoré soolér jibayé niki bolajuri biyár fuatí taluk’at asé (jodicé bolajuri biyá oi jáa goi híin uddá milayoré).

Hukum ór mojaál yáan ot liká thakibó dé ki ki hotá bartá okkol soler aar sintá gorer dé Australiár hukumoté aar hóon toriká loi haça jáibó (ektiyár A ardé B uoré diyyá asé). Woré diyyá asé dé hefojotor rassa ibá ki hamicá estemál gorá ja arde door uggá ris thake arde luksan odé manucor beci ris thake, noto yáan ki ekkán bolajurí biyá óor. Heçe butoré endillá hukum okkol asé dé ki:

- Janaidiyyá (fotibadi) zoor gorá, zoor goribár secchá gorá, modot gorá, noto soolí rakha giyydé hibaré bolajuri biyár aboté hanágucá gorá íin bekkunottú hefazot rakiballá.
- Janoyyá (fotibadi) bolajuri biyár halot ottú hefazot rakiballá, Soolí rakha giyydé hibrálá uggá pasport ór dorhás tulá, flait buk gorá, biyár niyoté mulakót or bondobos gorá, noto biyá goriballá ekkán notic likoon.
- Janaidiyyá (fotibadi) bolazuri goredé hentu rukhoon, ekjiono ré bolajurí biyá gorái doon.
- Soolí rakha giyydé hibaré Australiar báar kulé loi jaitó noo dóon

- Soolí rakha giyydé hibaré atok goríyoré decor báare jaitó noo doon, becottú ardé maincótí suroot ór oré miláyoré belens goroon
- Soolí rakha giyydé hibar pasport Hasarít (Court) zomá doon, atok goríyoré decor báare jaitó noo doon, becottú ardé maincótí suroot ór oré miláyoré belens goroon
- Bolajuri biyár moksudé decér báiré loizárdé heçe modot gorá, Soolí rakha giyydé hibaré je honodillá surót loizaibágór baboté fotibadi ré modot gorá (mesal Soolí rakha giyydé hibar lá flait buking gorá Australiát wapés aniballá)
- Janaidiyyá (fotibadi) ottú soolí rakha giyydé hiba hón jagát thaké yáan funái doon
- Janaidiyyá (fotibadi) ré hono surót ot, jor jobordostí, modot, noto kanunot diyyá sé dé asé dé hukumotoré kanunor rukhár kisu goroón.
- Janaidiyyá (fotibadi) ré honodillá surót ót honodillá luksán nogorón.

Mocowará diyyedé heçe woré ki ki oibó hiin diyyá asé jiyán joriyá niki arekjonor jindegí aar Australiar hukumoté yáanor joriyá ki ki oító fa're híin sintá gorér. Mesal:

- Ekjonor visár zorurót okkol jiin niki hibár beça noto beçir loi aar hefajot rakár woré bazá asé hibáyé jibár zimmá loi raikké hibá jodicé mozlum-basitakoyyá endillá oító faré hetté hib're modot okkol bon gorí dilé
- Hefazot rakibár hukum diyá gilé yánor zoriyá ris okkol baritoo faré onno manucor lá mozlum-basitakoyyá femilír lá, kiyálla hoile ducí okkolé ejjo oilé arekmottó khotí luksám goribár seccá goribó biyá gorai diballá onno honokiyár fuatí femilir butoré, jeen niki bai-boin.

Konsaltecon Suwál

12. Woré diyyá asé dé hefojotor rassa ibá ki hamicá estemál gorá ja arde door uggã ris thake arde luksan odé manucor beci ris thake, noto yáan ki ekkán bolajurí biyá, fuwain uddá? Noilé, Aar ki ki gorá jaibo?
13. Ecé ki aar honodillá ris noile oiantát hono kisu gorá giye jiyánót hefajot rakiballá mucowará hibát golá foribó?

Dorhás jomá doyyá

Mozlum-basitakoyyá hibayé issá hará miká noto dorhás gorí no faré hendillá oító faré dé ekkán hukum or aroz goriballá boot ujhá thaikoo faré, aar onno dewál okkol ór butoré asé dé ki salsolon aar jubán or dewál. Yáan nozór ot anniballá, yán mocowará diyá jaddé ki bohút dillá manucé jeen gorí níki nizoré hefazót rakár dorhás tulí faré yáan huwá jáar. Dorhás jomá doyyá yé gola''i faribó dé kí:

- Je mnauc bolajuri biyá oor noto khotorát asé,
- Ekjon bap noto má fuaindór torof ortú.
- Ekjon jimmádár onno kono kiyár torof ortú jibár boc niki 18 ór woré aar faisalá loib''ar hastí náí.
- fulis ofisár

- saild prutkcon ajensi, aar
- Somajor hoduggoon organisecon, sarvis doinná ardé/noto onno hukumotór-nó hendillá (praibét) organisecon

Eçe tará faisálá loibárcot saa dé ki y''anor vhor hoddúr asé jiyáne tesará partír fuati dorhás gori faribó, hasarir torof ortú ejajót loiyoré. Aam manucoré soliballá aróo bohút dillá dorhás jomá diyá jaitóo faré jiyantor rassá okkol asé, edé ejjo oilé ris/khotorá thakitoó faré, jeen niki hasarittú joçice endillá faisálá gorá foreddé oilé dé kí dorhás jomá diyyé dé hibá ki hakikot ot mozlum-basitákoya (Victim-survivors) áar lá hám gorenné.

Hasariyé saileo nijór mojin gorí uggá hukum ditóo faré dorhás di noilé sará, jodicé hadé onno mamalar heçe ditóo faré.

Konsaltecon Suwál

14. Adé ki aróo bartí manucoré golá foribó jecé niki noto organisecon okkol jitára aam manucor hefojotor baboté bolajuri biyá ré rukhibó? Ói oilée, honé ardé kellá?
15. Hono manuc noto organiseconór baboté funái dité ki honodillá ris thaké jentté niki ekkán hefojor hukum saaibo? Hendillá oi thakilé, Keen goriyoré heí ris yiinoré hom gorí rakhá jaibó?

Janaidoyyá (fotibadi)

Janaidoyyá (fotibadi) oiyyé dé manuc jibár baboté níki aam manucoré rukibár hukum diyyá giyyé. Arek jubánót hoitó gile, iba hei manuc jibáttu niki salsolon bodolá foribo hukum mnaiyoré. Kanun okkol bohút dillá asé honé janaidoyyá (fotibadi) oibó dé yáanor baboté jette niki aam naucor la hefazotor hukum gorá jaibó. Mesal, bajé kanuné femili aar gorowá fosád or feremwark ór butoré baná hukum dee de kí femilir hasór manuc aar bou-jamai báadé omnno hono kiyá oi no faribo. *Family Law Act 1975* (Cth) ór perenting hukum mojin niced noto maná goriballá hoi thaké jáar baboté hotá uçe, hasariyé sáa dé ki faisálá yáan sohih gorí haçai diyá giyye né.

Aam amnucor lá banai diyye dé kanun mojin, Australiár hukumoté sáa dé ki janaidoyyá (fotibadi) ré hasarir fasálá ki yáan bujái hoi diyá ki jaibó nakí no jabó dé hukum hibá hibár lá ki borábor oyyé kino ó. Bolajurí biyár halot ót, je manucé ris hisabé asé ibá femilir honokiyá no oitoo faré. Mesál, jebár fuatí biyá dolá gorá jáar moto comajor ekjon manuc honokiyé bolajurí biyállá tuli ditó faré.

Ejjo oilé juwab doyyá endillá oitoo faré dé kí:

- Femeilr honokiyá, bap-ma noile durór hono ekjon egená.
- jibár fuwatí biyá gorái ditó sáar hibá bolajuri biyár joriyá khotorát asé.
- Biyá dolá goráidoinná, hedé shormó mojin gorá dé híin uddá, rosón noto kanun mojin.
- Onno manucor bhutoré asé dé ki jibye niki boljuri biyá gorái dér, yán owk boljuri noto bolajuri gorbar seccá, noto bolajuri biyárla fuccon.

Konsaltecon Suwál

16. Bolajuri biyár baboté juwáb doiyyár baboté ecé ki honodillá soolí hefjot raká foribó? Hendillá oi thakilé, yáan ki bujái huwá foribó?

Mozlum-basitákoyár (victim-survivors) ajensi

Mozlum-basitakoyyár juwáb yán becabeci zoruri kiyallá hoile ajensi tarrar hotá funi aam mnuorlá elaj aar hefazotor baboté hothá okkol tuli faribó dorhás tulibár ottót. Yáan háas gorí aróo jorurót asé dé eí hukum yáan mozlum-basitakoyyár la jibáre niki decor bairé loi jai bolajuri biyá gorai ditóo sáar.

Aroo boot como ase dé je ottót uggá manucoré bolajuri biyá dolá gorái ditó sáa jetté niki ekjonoré femilir torof ortú sáap dé noto comajór honokiyá ejajot noloó noto aam manucor hefazot or baboté sintá no goré, aar hetté yáan jorurót dé ki mozlum-basitakoyyá hibá hefazot or zorurót thaké.

Endillá mosollá eiin nozorot aniballá, ei mocowará diyá jardé ki hasariyé tarár issá aar arjú okkoloré kheyál goriypré hukum okkol dook manuc hibáre hefazot gporiballá. Ibáye aag barai dibo dé ki ejensír hotá manuc ibáre hefazot goriballá diyán rakibodé ki hibár demaki sehet woré becabeci jurajurí sole dé yáan aar biy'oi gilé goi hondillá torjubár butoré thakibó yáan.

Konsaltecon Suwál

17. Keen goriyoré mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkolor jobordosti yáanoné hukumór bhutoré golá jaibó?
18. Keen goriyoré mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkoloré sáa, fuwian uddá, yaan ki bolajuri biyá gorádé heçe ki funáni ardé aam manushor hefazot ollá bekkunortú warí gom toriká?

Hasarírrum hefajot ardé modot okkol kanuni toriká mojiín

Yaar butoré, femili ardé gorowá hoijjá fosád okkolor baboté ei sistem ót, hefazot faibár rassá asé, heçe asé dé komjur manucoer gobáokkole hefázot faiballá hoi faribó. Yáan mocowará diyá jáar dé ki jitárá niki ris ot ase bolajuri biyár baoté hitarattú hasarir kamarat aar gob'doyyár muntú hefazót diyá foribó.

Hasarir kamarat hefazot gorár zoriyá gobár zulaní ardé sohih salamoté thakibár baboté mosollá okkol soolá já, ede ase dé: Haloot saiyoré, hefajot ór bhutpré golá jaibó dé kí:

- Mozlum-basitákoyár (victim-survivors) yé joçice janaidooyá (fotibadi) ór mummikká no aye fán yán goron, mesal skrin noto adio-vidio link dí saboot dóon
- Hasarit uggá modot goroyya manuc thakon
- Duwár bón gorá hasarit saboot dóon
- Nijór janaidooyá (fotibadi) ré díi kros-eksamin nogoroon.

Yáar baadé, hasari saile femilir kanun or butoré thakiyoré ekjon Independent Children's Lawyers hoy ekjonoré kes ot golai faribó, hodún jagát:

Onno sarvis okkolottuo ekkudillá modot jorurót jeçe niki manuce risk/khotorát asé notó bolajuri biyárlá boli aam manucor hefazót magér.

- Mummikká thakíyoé hám goroyyá, kanuni hámwalá ardé -hasarir manuc okkkolorlá boli háas gorí fonná arde huciyarí baroon ór jorurót (part 2 sóo)
- Mozlum-basitákoyár (victim-survivors) modot ór rassá okkol dorhás ót tulá foribó, heçe asé dé Mozlum-basitákoyár (victim-survivors) jitrár noto je comajor jubán aar salsolón alok.
- Hukumotór faddé héi sarvis okkolorlá rassá dehái ddoón, mesal FMSSP.

Australiar hukumoté onno mnaucor hothá mocowará aar modot faibár bol okkol bolajuri biyár baboté heçe dé hiín kanuni surotor woré milá, jiyán niki aróo sintáar mocowárár lá lagé.

Konsaltecon Suwál

19. Aar ki ki modot okkól hecé thaká zorurót noto zitárá niki bolajuri biyár ris ót asé, fuwian uddá, hitararé modot gorbollá aam manucor hefazot ór hukum bolajuri biyár ottót? Mesál, artí modot okkol dorhás ór toriká maniyoré, noto bartí hasarir hefazót diyoré.

Majhór hukúm (baittá como) ardé eks-parte funáni

Majhór hukúm (baittá como) ardé eks-parte funánir hukum ibá aam amnucoré soolibár baboté soré soré funánit tule, onno partiré hobór no diyoré. Hiín ór como bairdá thaké, hefazot diyoré hasarir hám solee fán goriyoré hiín solár thaké dorhás jomá dilé.

Hasarir jimmá oyyedé ki majhór hukúm (baittá como) noto ardé eks-parte hukum elán goron. Tarforeo, hár kanunot, fulic ofisar okkole saile majhór hukúm (baittá como) ór hukum dii faré. Mesál, fulic ofisaré sailé majhór hukúm (baittá como) ór hukum dii faré, noto ekkán majhór hukúm (baittá como) ór hukum dii faríballá dorhás tulí faré telifún, jeen goriyoré niki sorée sorée hefazot diyá zá.

Mozlum-basitákoyár (victim-survivors) jibá niki bolajuri biyár loi bazá asé ejjo oilé bohút dillá ris ót thaki faré, jeen niki Australir-tu baardécót bekanuní loi joon goí. Hedé jodicé endillá Majhór hukúm (baittá como) ardé/noto eks-parte hukum hasariyé dé toile endillá oitó faré dé ki Mozlum basitákoyár (victim-survivors) hefazot orlá, jibá niki sooi gorí thaikké dé hukum akheri ottot hasariye dibo dorhas jomá dile aam manucor hefozot hisabé.

Konsaltecon Suwál

20. Jee ottót ekjon manuc bolajuri biyá noto ris ót ase hetté majhór hukúm yáan háçaiballá buniyat zomá asé?
21. Majhór hukúm yáan háçaibar toriká hibá ki gurá gorí diyyá jaibó kissu comot mogór fotí zagár hukumót nóo (hodddur hukum gorá zaibó dehái dóo)? Hendillá oilé, ki goriyoré rukhá jaibó?
22. Hondillá sabut or zoríyá hiín oré ekkadá ris hisabé huwá jaibó jeçe niki bolajuri biyá ardé fulisé yáan doríbo dé ki hé manucoré majhór hukúm yáan háçaibar ris okkól ki ki eí boljuri biyár baboté né?

Sarvis, Hadoón ardé Khelaf goroon

Australiát háas gori fulis ofisár or jimmá oyyedé ki aam manucoré hefazotot ragoon. Uggá fulic thakile yáan ór joriyá ekkán accác lage de ki janaidoyyá (fotibadi) yaré híin or baboté zanái diyá giyyé, ardé bujhá diyá giyyé, aar ki gorá foré kanun mojiin, aar soolá foreddé hibár hefakjotor baboté.

Bajé motto endillá oi thake dé ki elektrnikeli hukum okkol fosáa foré. Hendillá haalót ot yáan sáa foré dé ki sohih toriká okkol heçe mana oyyené. Mesál, elektronik torikát fathágiyyé dé hukum yáan joçice ‘spam’ot jáa goi yáan scam hisabé dorá jaibó, noile ejjo oilé juwáb doinná ye sái nofarer noile internet nai, aar noile salsolonaar jubán loi ek no dé hisabé híin sai no farer noto onno honodillá ocuidá sé.

Bolajuri biyár joriyá ekkán hukum diyá jaibó dé ki yáan fulis ejencír fuatí talukát asé nakí náí. Tarforeo, jodicé aroo sundór goriyoré hefázot diyá já aar estet arde teritori hukumotor bekkuné gorowá fosád aar femilír feremwark ibát mili juli hám goré, aaró kissu sintat raka foríbo dé ki hakikitót travél ot honodillá bandá diyá foribó naki no foribó australiár baarklé kiyállá hoilé Australiar kanun yán dunyár kanunor ekkán hisabé thaké. Yáan ekán dóor doro ekkán haloot jeçe niki Australiar hukumoté aroo sintá goré ki gorá já.

Hár Australiar kanunót, aam manucor kanór kheláf gorá’gile husúrbön hisábe dhoré. Ekkudillá surót ót, aam manucor kanunor kheláf oilé honokiyá ris noto bolajuri biyá oile hibaré kriminál hosurí oyyé boli jhoi huwá jaibó.

Konsaltecon Suwál

23. Ecé hendillá hono halóot asé né jeçe parsonal sarvis ór hukumoré zorurót no oibó (mesál honodillá elektrik devais)? Hendilla oile, híin ki ki haloot okkól?

Onnó Elajokkol

Yáan badeo aroo boot dillá modl okkol estemál gorá jait fare’jwen niki bolajuri biyár baoboté aam manucor aroo becábeci gorí haçon ardé elaj tuwón. Mesál, ejjo oile uggá rassa thakito faré jeçe niki bolajuri biyá goré dé endillá hamoré batil gore fán.

Konsaltecon Suwál

24. Eçe ki elaj asé, aam manucor hefazot báadé, je manuc okkól ris ót asé boljuri biyár halót ót tararé ki nozor ót aná zororí?
25. Yáar bhutoré, bolajuri biyár mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkol’rtú ki muntú deyál kissú asé ki noto honodoillá bandhá jetté niki hibáyé elaan goribodé ki bolajuri biyár fuañti honodillá talukát náí hoibó? Oí oilé, keen goriyoré eí debál notó mockil okkolor baboté hothá tulá jaibó?

Ris okkól kói kí addé modot saibódé heçe debál ki ki

Bolajuri biyá gorá dé yáan hono dhormo, gruf notokoum ót náí. Tarforeo, Australiár kissu comajot hono surót ot bec goriyoré endillá ris okkol asé hoi dehá já jiin niki bolajuri biyárlói talukát asé. Heçe butoré asé dé visár halót, nijor jubané bujáí no farón noto somajor tú modot no failé, somajor modot ardé network nothakilé.

Jitára modot okkol nofá hitráo ekkudillá surotot bolajuri biyá noto ris ot thaké. Debál hisbá háam goredé ki hoilé, koumi hasorót, aling goroon, salsolon mojin sohih sarvis or homtí aar/noto repirt goribár rasá no thakilé. Majour manuce aro beci mockilót thaké tarar ris ekká beci, kiyallá hoile sihih modot faibár sarvis no fayoré.

Femilir butoré bedicá thakilé, salsolon aar comaji halot forok oilé bolajuri biyár sóol baré jecé modot hóm thaké. Mesál, uggá juwám\ñ manucé somajor ardé femilir hotá baarkué honokiyaré sáaf goriyoré no hoibó.

Ekjón kanuni mnaucor fuati talukát gorilé goro femilir manucoré cormindá halot felai diyyé heen tharibó jiyán ór joriyá modot no saibó. Joçicé uggá kanuní manucor loi dolá oi thaké bolajuri biyár baboté, talukat goribár rass okkle sabdán thaki gorá giyyé yáan sáa foribó, aar je manuce modot sáar hibár tú borábór modót okkol asé yáan sáa foríbo.

Konsaltecon Suwál

26. Modot faibár rassat ris ardé debál ki ki ase dé je manuce niki bolajuri biyár khotorát asé? Hondillá toriká okkoloré eçe hisápót dhorá jaibó?
27. Hondillá ris ardé dewál jjo oilé ekjonoré mukamuikká uwá foredé joçice tará kanuní rassá basí lo? Yíin keen goriyoré homáa jaibó?
28. Saport ardé kanuní manucor loi dolá oilé ejjo oile yáan or joriyá bolajuri biyár mowká aaro barí já goi. Mummikká thaki hámgoroyyá okkolortú ki hono kissu gorá foribó noto kanuni sarvis lagibó je ottot niki ekjonoré bolajuri biyá noto ris noto khotorát thake?

Fuwaindoré Modót

AFP ripurt ot uçi aissédé ki 1 July 2017 lotí 30 June 2022 fáan, 56% ye bolajuri biyár halót ot aissíl jiin niki ripurt ot aise AFP ír 18 bosorór nisé, hecé 31% 16 bosoror nisé.

Fuwaindoré modót goriballá ag'baniyyedé hiín estet ardé teritorí hukumotor fuwaindoré soloon ór feremwark ór bhutoré asé *Family Law Act 1975* (Cth). Mesál, *Family Law Act* hibayé fuaindore soolibár ejajot dé hukum goré, heçe bhutoré fuaindé sohih salamoté thake fán gorí faribó hendillá lagilé managoridée dé, aar fuandoré Airport Watchlist ót nám tuli rakiballá jeen goriyoré niki hitraré Australiár baarkulé loi jái goí nofaré.

Tarforeó, bartí kissu hisaobot thká jorurót asé jeçe niki h''as goriyoré modót lage aar fuwandor modotor jorurot ekkán bolajuri biyár halót ottú neelí aiballá. Mesál, eçe butoré ase dé ki hoilé je fuaindé bolajuri biyár ris ot asé hitrár hasarir dokumen aar forom ór fuati kanuni bekkun cuidá f''ai faré fán bartí modot lagilé fía faré fáan hefázot okkol diyyá ja.

Konsaltecon Suwál

29. Modot hisabé bartí ki gorá já ardé hefazot ót sáaté thakiballá ki gorá jaito faré fuwandór hothá sintá goriyoré kanuni torikár hef'zot arde hitraré dorhás ór baboté modót goroon, hasárit noilé kanuní lainór baboté?

Ahérít

Fidbhék jibá konsaltecon ór torof órttú aicché hiin bekkun Australiar hukumotor hámor jagát funá jaibó jeen gorí niki tará bolajurí biyá rukiballá ekkdá modél baníté ardé elaj tuwái saí faré. Hám ibá solát asé aar hibaré aaro faisá goriyoré hár kanunor hisábe goná záar.

Tuañr tú honodillá suwál noto hoibár thakilé eçe talookát gorí faribá Attorney-General's Department at ForcedMarriage@ag.gov.au.

Milayoré baná giyyedé konsultacon suwál

Mocuwarár baboté hothá tulon

1. Eçe ki luwá jaibó dé hendillá kisu asé jiyán loí bolajuri biyár tórkír baboté ekkáda rassá fáa jaibó? Onno dillá rassá thalieo yaan kí sintá gorá jaibó?

Part 1: Bolajuri biyá ki bujiballá yáan je gorowá ciyár gorá jimmá ardé ibá je enddillá kisimor gorowá fosád (hoijjá) yáan bujai diballá jeen niki dúk faiyyedé hitará gorowá fosád (hoijjá) okkolór sarvis torkí oo fán

2. Bolajuri biyár mosollá ibá ki femili ardé gorowá fosád (hoijjá) híin ór part hisábé huwá jaibó? Kiyallá?
3. Hondillá kanuni, polisi bodolaile noto ki barái gorilé háas goriyoré bolajuri biyá yaanoré ekkadá femili ardé gorowá fosád (hoijjá) híin ór part hisábé huwá jaibó?
4. Hondillá gori barai noto barti gaid lagibo dé femiliré modot goriballá jeen gorí niki femili ardé gorowá fosád (hoijjá) oré bolajuri biyá ki jinic bujai jaibó?

Part 2: Fonnár torkí arde húñciarí ré baroon

5. Fonná noto huciyarí-baroon ót kiyor woré diyán diyá jait faré ki topk loyyoré?
6. Hooné híinót baja thakibó fonná ardé huciyarí baradé heçe jeen gori níki comjór bolajuri biá homí ayé?
7. Bolajuri biyár baboté huciyarí baroon aar comajor manucor bhutoré itará niki boljuri biyár joriyá mockilót asé? (Mesál mummikká hám goroyyá okkol, fulis, fuwaín sooloiyyá arde/noto comajor onno manuc jitárar fuanti talukát asé?)

Part 3: Aam manucoré sooloon ardé hajham baroon

Fidbehk dibár mucowará

8. Tui ki endillá tharóo de ki agor je kanuni toriká aicchíl híin thik náí arde híiné Australiár bolajuri biyá soolibár lá aar thik nai? Hendillá oilé, edé gep ki asé aar yáanor boboté kaumi juwáb ki oí faré?
9. Ei pepar ibát duiyyán rassá ki asé aam manucor kanuní mojin yáan ór baboté sollá goré? Ektiyár A (Agóor kanun hibaré doró goroon, háas goriyoré niyóm okkol ciyár goroon) ardé Ektiyár B (Noyya uggá Komonwelt kanun banoon) Lamar diyyá duwá rassár majé honnán estemál goríle beci gorí kamiyáb owá jaibó? Hedé ki ki dóor ris yáaki khotorá oitó faré Ki ki aaroo rassá hisáp ót dorá foríbó?
10. Ektiyár A mojin eçe hodúun aam manucor kanun ór feremwark asé jeen niki femili edde gorowá fosád (hoijjá) ár bodoíllá jeen niki aroo doroo goriyoré estmal gorá jáa bolajuri biyá rukiballá?

Hukum ór Baboté Buniyád

11. Hóndillá sabut notoonno kisú gorá forbó, ris noto khotorá noto luksán jeen niki bolajuri biyár fuanti talookat asé jiyán nót niki aam manucoré hefajotór hukum díi bolajuri biyá rukáa jáa?

Hukum or Jagáokkól (eskoup)

12. Woré diyyá asé dé hefojotor rassa ibá ki hamicá estemál gorá ja arde door uggã ris thake arde luksan odé manucor beci ris thake, noto yáan ki ekkán bolajurí biyá, fuwain uddá? Noilé, Aar ki ki gorá jaibo?
13. Ecé ki aar honodillá ris noile ojentát hono kisu gorá giye jiyánot hefajot rakiballá mucowará hibát golá foribó?

Dorhás jomá doyyá

14. Adé ki aróo bartí manucoré golá foribó jecé niki noto organisecon okkol jitará aam manucor hefojotor baboté bolajuri biyá ré rukhibó? Ói oilée, honé ardé kellá?
15. Hono manuc noto organiseconór baboté funái dité ki honodillá ris thaké jentté niki ekkán hefojor hukum saaibo? Hendillá oi thakilé, Keen goriyoré heí ris yiinoré hom gorí rakhá jaibó?

Janaidoyyá (fotibadi)

16. Bolajuri biyár baboté juwáb doiyýar baboté ecé ki honodillá soolí hefjot raká foribó? Hendillá oi thakilé, yáan ki bujái huwá foribó?

Mozlum-basitákoyár (victim-survivors) ajensi

17. Keen goriyoré mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkolor jobordosti yáanoré hukumór bhutoré golá jaibó?
18. Keen goriyoré mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkoloré sáa, fuwian uddá, yaan ki bolajuri biyá gorádé heçe ki funáni ardé aam manushor hefazot ollá bekkunortú warí gom toriká?

Hasarírrum hefajot ardé modot okkol kanuni toriká mojiín

19. Aar ki ki modot okkól hecé thaká zorurót noto zitára niki bolajuri biyár ris ót asé, fuwian uddá, hitararé modot gorbollá aam manucor hefazot ór hukum bolajurí biyár ottót? Mesál, artí modot okkol dorhás ór toriká maniyoré, noto bartí hasarir hefazót diyoré.

Majhór hukúm (baitta como) ardé eks-parte funáni

20. Jee ottót ekjon manuc bolajuri biyá noto ris ót ase hetté majhór hukúm yáan háçaiballá buniyat zomá asé?
21. Majhór hukúm yáan háçaibar toriká hibá ki gurá gorí diyyá jaibó kissu comot mogór fotí zagár hukumót nóo (hodddur hukum gorá zaibó dehái dóo)? Hendillá oilé, ki goriyoré rukhá jaibó?
22. Hondillá sabut or zoriyá hiín oré ekkadá ris hisabé huwá jaibó jeçe niki bolajuri biyá ardé fulisé yáan doribó dé ki hé manucóré majhór hukúm yáan háçaibar ris okkól ki ki eí boljuri biyár baboté né?

Sarvis, Haçon ardé Khelaf

23. Ecé hendillá hono halóot asé né jeçe parsonal sarvis ór hukumoré zorurót no oibó (mesál honodillá elektrik devais)? Hendilla oile, hiín ki ki haloot okkól?

Onnó Elajokkol

24. Eçe ki elaj asé, aam manucor hefazot báadé, je manuc okkól ris ót asé boljuri biyár halót ót tararé ki nozor ót aná zororí?
25. Yáar bhutoré, bolajuri biyár mozlum-basitákoya (Victim-survivors) okkol'rtú ki muntú deyál kissú asé ki noto honodoillá bandhá jetté niki hibáyé elaan goribodé ki bolajurí biyár fuañti honodillá talukát náí hoibó? Oí oilé, keen goriyoré eí debál notó mockil okkolor baboté hothá tulá jaibó?

Ris okkól kói kí addé Modot saibóde heçe debál ki ki

26. Modot faibár rassat ris ardé debál ki ki ase dé je manuce niki bolajuri biyár khotorát asé? Hondillá toriká okkoloré eçe hisápót dhorá jaibó?

27. Hondillá ris ardé dewál jjo oilé ekjonoré mukamuikká uwá foredé joçice tará kanuní rassá basí lo? Yíin keen goriyoré homáa jaibó?

28. kanuní modot ardé mocowara saádé hitraatuu ejjo oilé ris aar khotorát thakibár mowká baré. Mummikká thaki hámgoroyyá okkolortú ki hono kissu gorá foríbó noto kanuni sarvis lagibó je ottot niki ekjonoré bolajuri biyá noto ris noto khotorát thake?

Fuwaindoré Modót

29. Modot hisabé bartí ki gorá já ardé hefazot ót sáaté thakiballá ki gorá jaito faré fuwandór hothá sintá goriyoré kanuni torikár hef'zot arde hitraré dorhás ór baboté modót goroon, hasárit noilé kanuní lainór baboté?